

3. a 4. fáze Národního obrození

Část I

3. fáze Národního obrození

- AAAAAAA

1 Josef Kajetán Tyl AAAAAAA

2 Karel Hynek Mácha AAAAAAA

- 1810 – 1836
- item Jungmannův žák na německém gymnáziu, vystudoval práva
- působil chvíli v Tylově divadle (zde poznal Lori – viz níže)
- „světový“ romantik – tedy nejen NO
 - postavy z okraje společnosti, vnitřní rozpory, líčení pocitů
 - inspirace zahraničními romantiky (Byron)
- psal poezii i prózu, pokoušel se i o drama, stěžejní dílo Máj
 - poezie
 - * první básně v němčině, pak v češtině
 - próza – velmi často propojena s lyrickými prvky, povídky
 - * Obrazy ze života mého
 - dvojice práz s autobiografickými prvky, asi chtěl napsat další, ale nestihl
 - Večer na Bezdězu, Márinka – AAAAAAA
 - * Pouť krkonošská – „první český horor“, AAAAAAA
 - * Cikáni – AAAAAAA
 - * Kat - měla být tetralogie o hradech, stihl jen první díl – AAAAAAA
 - Máj – AAAAAAA

3 Karel Jaromír Erben AAAAAAA

- 1811 – 1870
- život AAAAAAA
- inspiruje se a sbírá ÚLS
- jeho pohádky, které zlidověly Tři zlaté vlasy Děda Vševeda, Dlouhý, Široký a Bystrozraký
- sbírka básní Kytice
 - oblíbená již ve své době
 - inspirace lidovou epikou – prvky báje, pověsti, pohádky, proroctví, legendy
 - vyzdvihuje tradiční křesťanské hodnoty (čestnost, morálku), ale čerpá z pohanských bájí a pověr (vodník, polednice)

- silný motiv mateřství, mateřské lásky
- až hororové motivy
- inspirace dodnes

Část II

4. fáze Národního obrození

- 1850 – 1860
- literatura více propojená se životem
- převládá realismus, stále ale výrazný vliv romantismu
- Božena Němcová, Karel Havlíček Borovský
- období „Bachova absolutismu“

4 Božena Němcová AAAAAAA

5 Karel Havlíček Borovský

- 1821 – 1856
- narodil se v Borové u Německého (dnes Havlíčkova) brodu, příjmení Havlíček, Borovský přídomek
- kritik, např. Tyla (povídka Poslední Čech), básník, hodně satirický, taky překládal
- v jeho rodině se mluvilo německy, studoval na německém gymnáziu, ale čeština se mu líbila, takže používal češtinu častěji než němčinu
- určitou dobu působil jako vychovatel v Moskvě, toto inspirace pro dílo Obrazy z Rus, kde je velice kritický k podmínkám carského Ruska
- napsal zejména tři velké satirické skladby, které zůstaly částečně nedokončené
 - Král Lávra – vychází ze staré pohádky, báje o irském králi s oslíma ušima, stejný motiv už se objevuje v řeckých pověstech o králi Midasovi – říká se, že existuje dobrý, hodný král, ale má jeden zvláštnost – jednou za rok se nechává stříhat a svého kadeřníka nechá vždy popravít, jednou měl jít stříhat syn nějaké chudé vdovy, ona šla prosit krále, aby jejího syna nezabíjel, on ho tedy ušetřil, ale musel mu slíbit, že po stříhání o tom nikomu nebude povídat, on to nevydržel a svěřil se vrbě, někdy později nějaký muzikant si z té vrby udělal kolíček do basy a ta basa začala hrát o tom, co jí kadeřník svěřil, že král má oslí uši, které schovává pod dlouhými vlasy a korunou, ale že se jednou za rok nechává stříhat a proto nechává popravovat ty kadeřníky, aby to nikomu nevyzradili – kritika cenzury, absolutismu a lidí, co si to nechají líbit
 - Křest svatého Vladimíra – vychází z Nestorova letopisu z 12. st., ten pojednával o přijetí křesťanství na Kyjevské Rusi, dílo je vtipné a velmi satirické, ale nedokončené, jde o pohanského boha Peruna a o tom, jak odmítl požadavek vládce a ten ho tedy nechal popravít, Kyjevská Rus se ocitne bez boha a vyhlásí konkurz na boha kam přicházejí různí bohové se o tuto pozici ucházet, vyhrává bůh křesťanů

- Tyrolské elegie – zachycuje okamžik svého zatčení (pro své názory, vyjadřování nesouhlasu s cenzurou, s národnostním útlakem zatčen a deportován) a o tom co se odehrávalo cestou do Brixenu – po zatčení měl asi jen dvě hodiny se sbalit, rozloučit se s dcerou, zajímavá událost, že koně se splášily, všichni kromě Havlíčka vyskočili, on koně zastavil a potom počkal až potlučení policisté a kočí doběhnou a pokračují v cestě – snaží se poukázat asi i na neschopnost policie v Rakousku
- dále také psal celý život epigramy (lyrický útvar zachycující různé situace lidského života s výraznou satirou, kritika nešvaru ve společnosti, s výraznou pointou), uspořádal je do několika souborů v pěti oddílech: církvi, králi, vlasti, múzám, světu